

Seksagesima søndag, 7. februar 2021, Mark. 4,1-20.
Af Søren Kristoffersen

Salmer: 390 Gud, lad dit ord i nåde lykkes, 507 Vor sjæl er dertil født og båret, 661 Gud ene tiden deler.

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus: Jesus gav sig igen til at undervise nede ved søen. Og en meget stor skare flokkedes om ham, så han måtte gå om bord og sætte sig i en båd ude på søen, mens hele skaren stod på bredden inde på land. Og han lærte dem meget i lignelser, og i sin undervisning sagde han til dem: »Hør her! En sædemand gik ud for at så. Og da han såede, faldt noget på vejen, og fuglene kom og åd det op. Noget faldt på klippegrund, hvor der ikke var ret meget jord, og det kom straks op, fordi der kun var et tyndt lag jord; og da solen kom højt på himlen, blev det svedet, og det visnede, fordi det ikke havde rod. Noget faldt mellem tidsler, og tidslerne voksede op og kvalte det, så det ikke gav udbytte. Men noget faldt i god jord og gav udbytte; det voksede op og groede, og noget bar tredive og noget tres og noget hundrede fold.« Og han sagde: »Den, der har ører at høre med, skal høre!« Da han var blevet alene med sine ledsagere og de tolv, spurgte de ham om lignelserne. Og han svarede dem: »Til jer er Guds riges hemmelighed givet, men til dem udenfor kommer alt i lignelser, for at de skal se og se, men intet forstå, de skal høre og høre, men intet fatte, for at de ikke skal vende om og få tilgivelse. Og han sagde til dem: »Forstår I ikke denne lignelse? Hvordan skal I så kunne forstå de andre lignelser? Sædemanden sår ordet. Med dem på vejen, hvor ordet sås, er det sådan, at når de har hørt det,

kommer Satan straks og tager det ord bort, der er sået i dem. De, der bliver sået på klippegrund, er dem, der straks tager imod ordet med glæde, når de har hørt det; men de har ikke rod i sig, de holder kun ud en tid, så når der kommer trængsler eller forfølgelse på grund af ordet, falder de straks fra. Andre er dem, der bliver sået mellem tidslerne; det er dem, som har hørt ordet, men denne verdens bekymringer og rigdommens blændværk og lyst til alt muligt andet kommer til og kvæler ordet, så det ikke bærer frugt. Men de, der bliver sået i den gode jord, det er dem, der hører ordet og tager imod det og bærer frugt, tredive og tres og hundrede fold.« Markusevangeliet 4,1-20

Der er både noget nedslående og noget trøsterigt i dagens lignelse om sædemanden. Det nedslående består i den type jordbund, som sædemanden har at arbejde med. Første sted, sæden lander, er på vejen, hvor fuglene straks æder frøene. Dernæst havner såsæden på klippegrund, hvor der er så lidt livsbetingelse for frøene, at de hurtigt dør ud. Og i tredje omgang lander frøene blandt tidsler, og her bliver de spinkle kornplanter, som vokser op, hurtig kvalt af tidslerne. Et temmelig mistrøstigt billede af en sædemands trængsler, som får én til at tænke tilbage på, hvad Gud ifølge 1. Mosebog sagde til Adam inden uddrivelsen af Paradiset: ”Med møje skal du skaffe dig føden alle dine dage. Tjørn og tidsel skal jorden lade spire frem til dig.... I de ansigts sved skal du spise dit brød.”

Mennesket er altså fra begyndelsen af henvist til et liv, hvor der skal kæmpes for bare at overleve. Det glemmer vi måske i dagens Danmark, hvor vi trods corona-pandemi, arbejdsløshed og isolation sjældent savner mad på bordet. Men vores fjerne forfædre har vidst alt om disse livsbetingelser, og dagens tekst har sikkert sagt dem noget mere, end det siger os i dag. Og alligevel har de kæmpet og knoklet videre med jorden. Flyttet store sten, pløjet, harvet og sået og sat deres lid til Guds vilje, at deres slid ikke måtte være forgæves.

Fejlslagen høst har der været, sult og elendighed, men man er fortsat med at så og høste, år efter år, årti efter årti, århundrede efter århundrede.

I dag er vi blevet så dygtige til at udnytte jordens ressourcer, at vi udpiner jorden, hvilket skaber en afstand mellem menneske og natur. Det er ikke længere et livs- og skæbnefællesskab, der er tale om. Og både naturen og vi mennesker betaler efterhånden en høj pris for den tabte, naturlige balance mellem natur og menneske.

Men Jesus taler også om *den gode jord*, som lover et formidabelt udbytte, nemlig 30, 60 og 100 fold. Altså maksimalt udbytte af sædemandens slid. Maksimal fortjeneste!

Og lad os her vende os mod det, som Jesus egentlig vil sige med lignelsen, nemlig at sædemanden er et billede på ham selv, Jesus, Guds søn, der sår ordet blandt mennesker, og så er der alle de mennesker, der i forskellig grad enten ignorerer, forkaster eller svigter Jesu budskab om Guds rige. Det virker til at være det generelle billede på Jesu tid. Men så findes der også de mennesker, som er åbne for Jesu tale, ja hvis hjerter

faktisk hungrer efter at høre netop sagt til dem, at også de tæller med i Guds rige! Og de udgør en broget skare af dem, som samfundet ellers normalt ikke regner med, men på forskellig vis udstøder og fordømmer som syndere og udskud. Dem finder Jesus lydhøre, åbne og modtagelige over for sit budskab, et budskab der taler *op* til mennesker i stedet for ned. Et budskab der tænder et håb midt i håbløsheden og giver de svage i samfundet ny værdighed og nye kræfter til at kæmpe videre, trods al ydre modgang. Så det, som i denne verden ikke bliver regnet for noget, det bliver hos Jesus gjort til noget stort og værdifuldt, og det kan sammenlignes med den gode jord, som i sidste ende giver det helt store udbytte. *Dette billede svarer meget godt til Jesu lignelse om det store gæstebud, hvor en mand indbød til stort festmåltid, men folk takkede nej med alle mulige undskyldninger, én skulle se til sin mark, en anden prøvekøre sine okser og en tredje var lige blevet gift. Så alle dem, som værten i første omgang indbød svigtede, men så gik tjenerne ud og indbød alle fattige, vanføre, blinde og lamme, og på den måde blev der stor fest alligevel. De sidste endte med at blive de første. De mindste iblandt os endte med at blive regnet for de største. De nederste i samfundet udgjorde i overført forstand den gode jord. Heri består det mest løfterige også i dagens evangelium.*

Men lad os sige det, som det er. Vi mennesker er stadig draget af det, som syner af noget. Vi er ikke gode til at se ind bagved det ydre skin og lader os stadig forvirre og forlede af f.eks. magt, karriere, status og udbytte. I betydningen: Hvad får jeg ud af det, hvad giver det mig, hvad kan betale sig for mig, hvad gider jeg investere min energi i osv.? Det er en

livsholdning, som ikke harmonerer med Jesu forkyndelse, som netop siger det stik modsatte: Hvor kan jeg tjene andre bedst, hvor kan jeg bruge mine evner til størst mulig gavn, hvordan kan jeg være en næste for mine medmennesker og et forbillede for mine børn.

Det er to veje, der peger i hver sin retning. Jesus viser med sit eksempel, at løsningen ikke er at gå magtens vej, men tjene-rens vej. Sådan som han selv valgte at give afkald på al verdens magt for at demonstrere kærlighedens magt fra Gud, den helt særlige magt, der vælger uegennyttigt at sætte sit liv til for en større sag om nødvendigt.

Det er det, vi som kristne er kaldet til. Det er det, evangeliet beder os om: At være hinandens tjenere og tale magtens sprog og alverdens magtmisbrug og fordomme midt imod. Sådan som biskoppen over Københavns stift, Peter Skov Jakobsen, var inde på i søndags, da Peter Birch blev bispeviet i Helsingør Domkirke og dermed indledte sin nye bispegering i vores eget stift. Her sagde Københavns biskop, under henvisning til de groteske vrængende ansigter, der bl.a. er at se på albertavlen i Domkirken: *"De minder om, at vi til tider vrænger af tilværelsen, og at tilværelsen vrænger af os. De minder om, at ingen er uimodsagt, hvis man kommer med tro, håb og kærlighed. De minder sandelig også om, at man måske til tider skal tage masken på og vrænge ad magtfuldkommenhed, autoritær adfærd og fordomme. Magtkritik er en del af evangeliet! Hvorfor skulle man ellers forfølge kristne...?"*

Tankevækkende og opbyggelige ord til den nye biskop, fordi den placerer biskoppen og kirken lige midt i kampen for

menneskehedens overlevelse, både fysisk, mentalt og åndeligt. Kirken som en budbringer af håb midt i en mørketid, hvilket Københavns biskop får sagt smukt og klart med ordene: ”Der er brug for en kirke, der tør tro, at bag ved korset er der lys”.

Og så er vi tilbage ved sædemandslignelsen, som også viser, at der er brug for sædemænd, der ikke lader sig slå ud af det ene magre høstudbytte efter det andet, men holder ud i håbet om, at der er lys for enden af vejen...

Og for det siger vi: Lov og tak og evig være Gud...

Amen